

41. Schoorbakke - een historische schets

Schoorbakke, nu een stille uithoek van Pervijze is door de eeuwen heen dikwijls het toneel geweest van belangrijke gebeurtenissen. Deze wijk situeert zich in wat men reeds in 1365 de Okershoek noemde. De naam Schoorbakke is gemakkelijk te verklaren. Ze bestaat uit twee delen waarvan het eerste duidelijk verwijst naar onze buurgemeente Schore waarvan de oudste geschreven bron dateert van 1179. Het tweede deel "bakke" stamt af van een overzet over de IJzer, een zogenaamde bak.

In een handschrift van 1535 schrijft men over "de straete die loopt naar de backe van Pervijze". Een overzet over de IJzer was dus toen reeds voorzien maar we moeten wel nog een hele tijd wachten vooraleer er sprake is van een brug. Eerst was Schoorbakke gedurende vele jaren een pleisterplaats voor voorbijtrekkende legerbenden die elkaar in verschillende oorlogen bevochten. Vooral het einde van de 17de eeuw was een rumoerige periode. Zoals altijd waren de gewone mensen hier de dupe van. Zo moet Jan Provoost, herbergier van Sint Christoffel tussen 1674 en 1700 meermaals aankloppen bij het toenmalige bestuur van Pervijze om vergoed te worden voor het bezorgen van eten, drinken en "slapyncghe" aan voorbijtrekkende Spaanse en Hollandse soldaten. In dezelfde tijd zijn er voortdurend mannen opgesteld bij Schoorbakke om Franse troepen het hoofd te kunnen bieden. Zo moet Pervijze in 1696 zorgen voor 3 goed bewapende mannen die de wacht moeten optrekken aan de IJzer om plunderende soldaten van het Franse leger te weerstaan.

Waarschijnlijk ook in 1696 wordt aan Schoorbakke een fort opgericht als bruggehoofd tegen de Fransen. Zo schrijft men over "leveringhe van diversche eetelicke waeren ende theiren gedaen by den geallieerde troupen tot Schoorebacke in't maecken van het fort". "Aen de troupen van gheallieerde in't construeeren van't fort te Schoorebacke in daten 5 juny 1697" wordt er eveneens materiaal en eetwaren geleverd door Pervijzenaars. Het lijkt erop dat er in het nieuw fort een aanzienlijke troepenmacht gelegerd was want er is sprake van "commandanten, majoor ende adjudanten te Schoorebacke". Dit fort werd opgericht ofwel aan de boord van de IJzer ofwel in direkte verbinding met de IJzer. In ieder geval was het omringd door water want in de rekeningen van Pervijze is er tweemaal sprake van mensen van Pervijze die opgevorderd worden voor het stukslaan van het ijs rond het fort.

Op een andere plaats is er sprake van bier dat moet geleverd worden voor de soldaten die instaan voor het breken van het ijs.

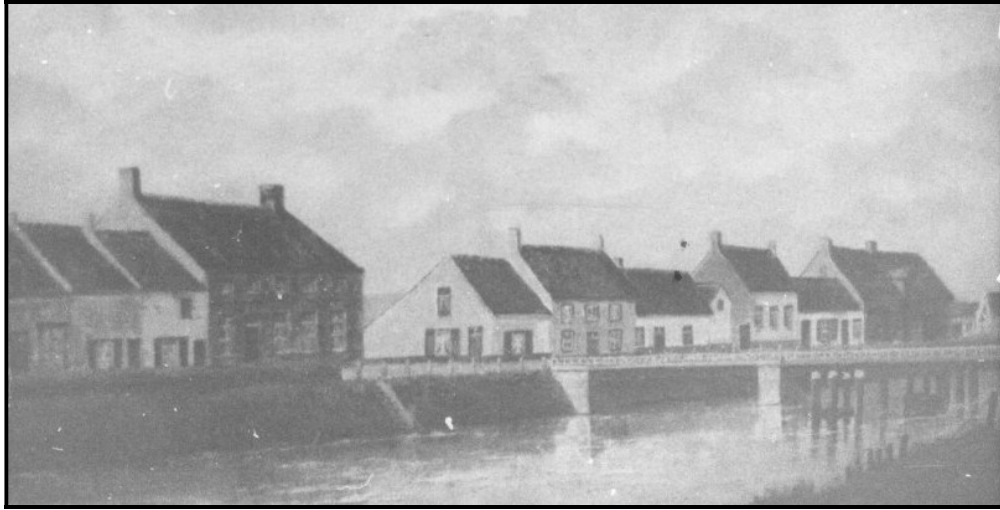
De jaren gaan voorbij en de oorlog is nooit veraf. Schoorbakke blijft een sleutelrol spelen in vele conflicten en voor vele troepenbewegingen dringt de noodzakelijkheid tot het bouwen van een brug zich op. Zo lezen we in een rekening van 1745 dat iemand betaalt "over syne reyse naer Schoorebacque, tot het oprechten de brugghe ende doen de leveryncghe aldaer noodighe tot passeeren de troupen".

Schoorbakkebrug is geboren. Verder in de geschiedenis wordt er niet meer gesproken over het fort dat gebouwd werd. Waarschijnlijk is het in verval gekomen in de loop van de 18de eeuw toen de politieke toestand ietwat rustiger werd. De verschillende bruggen van de gemeente moeten regelmatig hersteld worden zoals ook in 1767 als men schrijft over het "nieuw maecken van een steenen booghe op de brugghe tot Schorbacque die nieuwe gemaect is in steen ten coste van de noordwateringhe".

Nu hebben we reeds Schoorbakke en de Schoorbakkebrug vernoemd. In 1775 is er voor het eerst sprake van de "Schoorbakkestraete".

We naderen het einde van de 18de eeuw en opnieuw breken duistere tijden aan en weeral moet Schoorbakke tegen wil en dank een belangrijke rol spelen. Voor de Fransen is Schoorbakke in 1793 een "poste important" en daarom wordt in de nacht van 23 op 24 oktober 1793 de brug in brand gestoken door terugtrekkende Poolse legerbenden. Op 25 oktober vallen de Fransen Pervijze binnen en blijven er 4 dagen. Veel huizen worden geplunderd en bij Schoorbakke worden twee hofsteden in brand gestoken.

Er is echter niets dat blijft duren en de 19de eeuw wordt een periode van rust voor Schoorbakke. Het is er nu rustig en goed wonen wat blijkt uit het feit dat er in 1818 reeds sprake is van het gehucht Schoorbakke. In 1826 heeft Schoorbakke een ophaalbrug wat de binnenscheepvaart natuurlijk ten goede komt. Als we een kaart van Pervijze van 1844 bekijken, zien we dat Schoorbakke tamelijk goed bewoond is : langs de linkerkant van de weg naar de IJzer staan er 9 huizen en aan de rechterkant 14. Schoorbakke is een kleine gemeente aan het worden. Een foto die van Schoorbakke werd genomen kort voor 1914 toont ons de huizenrij langs de boord van de IJzer.

De huizenrij aan Schoorbakke voor de oorlog 1914-1918

De voorspoed wordt echter een halt toegeroepen door de oorlog die opnieuw uitbreekt. Weeral maakt Schoorbakke de oorlogsmisericie van zeer dichtbij mee.

Dezelfde huizenrij tijdens de oorlog – Duitse foto

Na de oorlog wordt het berucht geworden Schoorbakke een trekpleiser voor vele toeristen en algauw zorgen de teruggekeerde bewoners voor een ordentelijke ontvangst.

Een foto van na de oorlog toont ons een houten barak bewoond door Karel Pylser : het spijshuis "In den IJzer". De opschriften aan de deur vertellen ons dat men er "Chocolat, Thé, Café, lait" kan krijgen. Daarenboven worden de toeristen er bediend door de charmante jonge dochters van de eigenaar. Aan de overkant van de straat heeft Eduard Vandamme ook een barak opgetrokken. Zijn etablissement krijgt de naam "In de Schoorbakkebrug". Binnen de kortste tijd rijzen de herbergen als paddestoelen uit de grond. Naast de twee reeds genoemde komen ook nog Medard Ekelson en Cyriel Decroos een herberg uitbaten. "In Volle Front" en "Sint Elooi" zijn de respectievelijke namen.

De belangstelling blijft echter niet duren en Schoorbakke herneemt met de jaren zijn nederig bestaan van vroeger. De herbergen zijn één na één verdwenen en verscheidene bewoners van Schoorbakke gingen zich vestigen in de dorpskern van Pervijze.

Zo is Schoorbakke opnieuw een oase van rust geworden, een welverdiende rust mogen we wel zeggen.

Schoorbakke nu